

Když jsem při zakládání obecní pamětní knihy podrobně prohlížel staré seznamy nájmu z pozemků, církevní matriky a pozemkové knihy, potvrdila se tak i v dokumentech mezi lidem dosud živá tradiční znalost starých měšťanských rodů Horní Plané, která byla zvláště v dávných dobách velmi významným trhovým místem. Ačkoliv byly tyto rodiny díky vzájemným sňatkům mezi sebou velmi úzce spřízněny, všechny mají většinou zdravé potomstvo, které často žije v rodném domě až do současnosti (text byl psán v roce 1935, pozn. red.). K tomu jistě podstatně přispěl velmi přirozený způsob života těchto rolníků - měšťanů v uplynulých desetiletích. Jedná se o tyto měšťanské rody, jež jsou staré přinejmenším 200 let: (rodné jméno, jeho dřívější způsob psaní, rok, kdy se jeho nositel usadil, jméno předka).

1. **Friepeß** - Petz, Früepos, Frispes, Fryepos, Friehbös, Frieipes. Podle urbáře z r. 1445 seděl na č. 18 a jeho potomek je na tomto měšťanském domě dodnes. R. 1500 byl Andreas Früepos, člen této rodiny, osedlý na velkoměšťanských domech č. 13, 17, 27, 36, 48, 52, 56, 64 a j. Někteří rodinní příslušníci bylo panskými úředníky, důstojníky, duchovními, učiteli, "osedlými na domě", tkalci, řezníky, obchodníky, kloboučníky.

2. **Füchsl** - Fixl, Füxl. Podle urbáře z r. 1484 seděl na č. 35 "Fixl pistor" (pekař) a rodině v té době patřil hornoplanský mlýn "Draxelmühle" (96), dále Finkhaus (výběrčí desátků) v blízké vsi Pihlově, před 200 lety zdejší měšťanský dům č. 43 a nynější č. 36, 90, 25. Často byli tkalci.

3. **Pable** - Pawle, Paule. R. 1484 zde držel měšťan "Pabl" dům č. 50, dále "Pranghof" v Bližší Lhotě u Horní Plané (Jagl), r. 1668 Simon Pawle, tkadlec, zde měl velkoměšťanský dům č. 27. Členové rodiny byli v č. 75, 2, 3, 60, většinou tkalci. Maria Pable byla praprababičkou Ad. Stiftera.

4. **Habert** - Habarth, Häbert. R. 1500 byl "Gabriel Habarth" měšťanem (77), 1632 Veit Häbert v č. 16, další (68), 1660 Peter Habert (42), dále (4). Odtud pocházel významný církevní skladatel Johannes Ev. Habert (1833 - 1896). Byli to většinou tkalci.

5. **Binder** - Pintter, Pinter. R. 1590 se stal "Melychar Pinter" z Horního Rakouska majitelem měšťanského domu (37). Jeden potomek nabyl r. 1671 č. 32, které této rodině patří dosud. Téměř všichni, kdo "na domě seděli", byli ševci.

6. **Pranghofer** - Pronhauer, Prombhoffer, Prambhofer. R. 1590 se usadil obchodník "Krystl Pronhauer" z Leopoldschlagu v Horním Rakousku na č. 29. Jeho bratr vlastnil r. 1639 "Kaltenbrunner" skelnou huť u Horní Plané zvanou také "Ploner Hütte", z níž vznikla ves Huťský Dvůr. Jeho prasynovec Andreas Pranghofer zde testamentem zřídil r. 1728 nadaci pro kaplana ve výši 1000 kop grošů. Členové této rodiny vlastnili č. 23, 30, 31, 45, 52, 61, 90, 12, č. 29 mají dosud. Z tohoto rodu pocházel také matematik a fyzik Johann Pranghofer (23) (1834 - 1869), profesor ve Vídni. Členové rodiny byli většinou duchovními, úředníky, učiteli, obchodníky, krejčími, obchodníky s usněmi, tkalci.

7. **Stifter** - Stifftar, Stüffter, Stiffter. R. 1590 se objevuje "Fenzl Stifftar" na č. 13, r. 1654 se vyskytovalo 9 "velkoměšťanů Stüffterů". Na domě Stifterů (21) se objevuje kolem r. 1662 Andreas Stüffter, 23. 10.1805 se zde narodil básník Ad. Stifter. (Rodokmen 3. sešit 1929 - 30). Členové tohoto starého rodu byli tkalci, řezníky, rybáři, obchodníky, sedláři, učiteli, úředníky. Např. Adam Stifter (56), jenž zemřel r. 1730, byl velmi bohatý velkoobchodník a dobrodinec chudých.

8. **Mayer** - r. 1590 byl "Faitt Mair" z Horního Rakouska "měšťanem" (58), další pozdější členové rodiny vlastnili č. 50, 80, 66, 63, 59, 45, 30 a j. Byli "císařskými výběrčími", obchodníky, mýtnými, učiteli, kupci, vysokými úředníky (Nikolaus Mayer, + 1794, správce "bankali"), lékaři, tkalci, staviteli. Byla to rozvětvená rodina.

9. **Fürst** - First. "Peter First" držel r. 1595 "Gasslhaus", další pak "Grandlschusterhaus", také č. 62, 92. Byli většinou ševci, také tkalci, obchodníci, několik duchovními, učiteli.
10. **Strobl** - Urban Strobl z Olšiny byl r. 1610 majitelem domu "Learlhaus" (43), r. 1730 byli potomci v č. 84, 76, později 117, 88. Byli většinou zedníky, vojáky, tkalci.
11. **Heidler** - Haydler, Haidler. R. 1620 byl "Jerg Haydler" z Chrobol "měšťan v domě Tonalhauß" (12), později se rodina usadila na domě "Wagnerhaus" v Jenišově a Zvonkové, 1720 na domě "Weißschmiedhaus" (91) v Horní Plané, který jí patří dosud. Byli většinou koláři, kováři, podkováři, zvěrolékaři.
12. **Holzinger** - Holtzinger. "Švec Andres Holtzinger" koupil r. 1630 měšťanský dům "U Soumara" (77), pak č. 44, syn Paul r. 1668 č. 87, pak "Augustinský dům" (86), který dosud patří rodině. Potomkům patřily také měšťanské domy č. 33, 38, 57, 68. Byli ševci, tkalci, obchodníci, hostinskými, pekaři, duchovními (Josef Holzinger 1790 - 1875, prelát dómu ve Vídni, bojoval r. 1809 u Wagramu v pražské univerzitní legii), učiteli, důstojníky, úředníky.
13. **Berger** - Perger. Adam Perger z Hůrky koupil r. 1630 č. 87, další členové rodiny nabyli č. 88, 16, 85 a dům U zeleného tkalce (60). Byli hostinskými, tkalci, také učiteli.
14. **Reininger** - Reyninger. Thomas Reyninger ze Štýrska koupil kolem r. 1637 dům "Lederhanneshaus" (65), další potomci č. 42, 51, 17, 40, 71, 4. Byli většinou kupci, tkalci, obchodníci, hostinskými, také duchovními.
15. **Gabriel** - r. 1640 vlastnil krejčí Veit Gabriel "Tonalhaus" (12), později další od r. 1702 č. 53, také 41, 50, který mají až dosud. Byli většinou kupci, krejčími, purkmistry, úředníky, duchovními (Franz Gabriel, kanovník a vrchní dohlížitel nad školami v Budějovicích 1779 - 1843, Karl Gabriel, dómský kazatel v Budějovicích + 1847).
16. **Müller** - Millner, Mihnler, Müllner. Sebastian Millner, mistr koželuh, syn rolníka z Jelmu u Horní Plané, nabyt zde r. 1646 dům "Lederertonihaus" (79), jeho syn Gregor koupil r. 1699 č. 59, k němuž patřilo nejvíce pozemků, za 1900 kop grošů. Další členové rodiny měli č. 65, 48, 30 a byli koželuhy, řezníky, tkalci, učiteli, vojáky.
17. **Prix** - Brix, Prux. Starý rolnický rod v Pihlově. "Egidy Brix" nabyt kolem r. 1640 hornoplanský mlýn v Předních Hamrech, "Ambrosch Prux" r. 1648 mlýn Draxelmühle v Horní Plané (96), r. 1681 byl Ambros Prix hornoplanským měšťanem v domě Prixů (57). Potomci vlastnili velkoměšťanské domy č. 3, 44, 59 (dosud), 62 (dodnes), 14, 8 a byli řezníky, obchodníci, hostinskými, duchovními, učiteli.
18. **Träxler** - Traxl, Traxler. R. 1650 byl "Melchior Traxl" z Draxelmühle, barvíř na černo, v hornoplanských Předních Hamrech (101), r. 1683 Lukas Traxl měšťan v Horní Plané na domě U Barvířů (14). Byli většinou barvíři, sedláři.
19. **Schartner** - Scharttner. "Melchard Scharttner" z Ulrichsbergu, uprchlík po rolnickém povstání proti klášteru Schlägl v Mühlviertel, kovář, nabyt kolem r. 1662 dům "Schmiedbäckerhaus" (39), jiní měšťanské domy č. 6, 5, 69 (dodnes). Byli kováři, pekaři, tkalci.
20. **Schopper** - přišel z Podunají, Kahnverdichter, do Další Lhoty u Horní Plané. Adam Schopper koupil dům U zeleného tkalce (60) v Horní Plané r. 1668. Potomci na č. 47, 99 byli tkalci, zedníky, jiní učiteli, úředníky.
21. **Plaß** - Martin Plaß, zedník, přišel r. 1668 ze Štýrska na dům "Liasnhaus" (71, malý měšťan). Potomci nabyli "Braunbarthaus" (19), byli zedníky, tkalci, učiteli.
22. **Freudenschuß** - Freyenschus. R. 1670 koupil tkadlec Jakob Freyenschus z Frymburka č. 65, jeho synovec Simon byl měšťan na "Bad Thomahaus" (46), jiný na "Poidingerhaus" (85, dosud). Byli tkalci, obchodníci, duchovními, bývalými vojáky.
23. **Springer** - r. 1670 nabyt Mathes Springer mlýn v Předních Hamrech (100) v Horní Plané, r. 1730 Franz Springer "Bachtalhaus" (64). Byli pekaři, tkalci, vojáky.
24. **Webinger** - Wöbinger. "Christoph Wöbinger, panský myslivec", přišel kolem roku 1676 ze Štýrska do Horní Plané, pak do Bližší Lhoty u Horní Plané. Jeho potomek Christian Webinger, krejčí, byl malým měšťanem v Horní Plané (42), jiní nabyli "Steig Thomalhaus" (69), "Schlosserhaus" (10), také č. 6, 12, 38 (dosud), 114 (dodnes), byli "myslivci", vojáky, krejčími, zámečníky, řezníky, duchovními, učiteli.

Horní Planá, náměstí. foto Seidel, 1900.

později byla rodina majitelem č. 64 (dosud). Byli pekaři, také mlynáři, učitelé, duchovními (Johann Pangerl, církevní představený v Linci, 1808 - 1876).

Text „Alte Bürgergeschlechter in Oberplan“ z roku 1935 od hornoplánského letopisce Franze Fischera (1867 - 1937) pro Rodopisnou revue přeložila PhDr. Věra Smolová.

25. **Hartl** - Härtl. R. 1677 koupil selský syn Adam Hartl, krejčí z Hůrky u Horní Plané (3), kam rodina přišla ze Švábska, měšťanský dům č. 3 (dnes obecná škola), r. 1688 přišel Martin Hartl z Hůrky (3) na "Schneiderfenzalhaus" (78), jiní na č. 5, 73, 81, 82, 131. Byli to většinou krejčí.

26. **Pangerl** - starý selský rod v Bližší Lhotě, také pachtýři hornoplánského měšťanského mlýna v Zadních Hamrech, kolem r. 1690 kolonisté ve Zvonkové. R. 1700 byl Matthias Pangerl "měšťanem v Horní Plané" (62), o málo